

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Agatha Christie

ELEFANȚII NU UITĂ NICIODATĂ

Traducere din limba engleză
IORDANA FERENȚ, ȘTEFAN FERENȚ

Elephants Can Remember

Agatha Christie

The Agatha Christie Roundels Copyright © 2013 Agatha Christie Limited.

Used by permission.

Elephants Can Remember Copyright © 1972 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE, POIROT and the AGATHA CHRISTIE SIGNATURE

are registered trade marks of Agatha Christie Limited

in the UK and elsewhere. All rights reserved.

www.agathachristie.com

Editura Litera

O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România

tel.: 021 319 6390; 031 425 1619; 0752 548 372

e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

www.litera.ro

Elefanții nu uită niciodată

Agatha Christie

Copyright © 2017 Agatha Christie Limited

pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Copertă: Alex Eser

Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CHRISTIE, AGATHA

Elefanții nu uită niciodată / Agatha Christie;

trad.: Iordana Fereș, Ștefan Fereș. – București:

Litera, 2017

ISBN 978-606-33-0974-8

I. Fereș, Ștefan (trad.)

II. Fereș, Iordana (trad.)

821.111-312.4=135.1

CAPITOLUL 1

UN PRÂNZ LITERAR

Doamna Oliver se cerceta în oglindă. Aruncă o privire scurtă și piezișă spre ceasul aflat pe polița șemineului, care îi părea a fi cu douăzeci de minute în urmă, apoi își reluu activitatea de examinare atentă a coafurii. Necazul cu doamna Oliver era – iar ea recunoștea deschis acest fapt – că își schimba mereu coafura. Încercase pe rând aproape toate stilurile, de la sobrul pompadour la boem, cu părul pieptănat pe spate pentru a afișa o frunte inteligentă, fiindcă ea una spera că avea o frunte inteligentă. Încercase buclele strânse și chiar un soi de răvășeală artistică. Trebuia să admită însă că astăzi nu conta foarte mult cum avea să-și aranjeze părul, pentru că urma să facă un lucru care nu-i stătea în obicei, și anume să poarte o pălărie.

Pe raftul de sus al șifonierului doamnei Oliver se aflau patru pălării. Una era categoric destinată nunților. Când mergeai la o nuntă, o pălărie

devenea o necesitate imperioasă. Dar, chiar și pentru respectiva ocazie, doamna Oliver avea două exemplare. Pe cea cu pene o ținea în cutia rotundă. Se așeza bine pe cap și cu ea înfruntai fără probleme rafalele care te surprindeau uneori când treceai din automobil în interiorul edificiului sfânt sau, așa cum se întâmplă adesea în zilele noastre, în oficiul de stare civilă. Cealaltă, mult mai elaborată, era fără îndoială o pălărie potrivită pentru o nuntă ținută într-o după-amiază estivală de sâmbătă. Era din șifon înflorat, iar pe calota din plasă galbenă avea aplicate mimoze.

Celelalte două pălării de pe raft erau aproape multifuncționale. Una dintre ele era ceea ce doamna Oliver numea „pălăria ei rurală”, din fetru de culoare cafenie, care se asorta cu aproape toate sortimentele de tweed și al cărei bor se purta fie ridicat, fie lăsat în jos.

Doamna Oliver avea un pulover de cașmir pentru zile reci și unul subțire pentru zile calde, și amândouă se asortau cu această pălărie. Totuși, deși puloverele erau purtate frecvent, pălăria nu era purtată aproape niciodată. Căci la ce bun să-ți pui o pălărie doar ca să mergi pe un drum de țară și să iei masa cu niște prietene?

Cea de-a patra pălărie era cea mai scumpă dintre toate și oferea avantaje nemaipomenite pe

termen lung. Posibil, se gândea uneori doamna Oliver, tocmai pentru că fusese atât de scumpă. Se compunea dintr-un fel de turban din fâșii distincte de catifea în nuanțe contrastante, dar oarecum pastelate, care se potriveau cu orice.

Doamna Oliver se opri nesigură un moment și apoi strigă după ajutor.

– Maria, rosti ea, și apoi, mai tare: Maria! Vino aici o clipă.

Maria veni. Era obișnuită să i se ceară sfatul asupra articolelor de îmbrăcăminte pe care doamna Oliver intenționa să le poarte.

– O să vă puneți pălăria asta foarte elegantă, nu-i așa? zise Maria.

– Da, răspunse doamna Oliver. Am vrut să știu dacă ți se pare că arată mai bine așa sau invers.

Maria se dădu înapoi și privi atentă.

– Păi, acum e cu spatele în față.

– Da, știu, făcu doamna Oliver. Știu asta foarte bine. Dar mă întrebam dacă nu cumva ar arăta mai bine invers.

– Și de ce, mă rog? se miră Maria.

– Presupun că așa e modelul. Dar sper că magazinul care a vândut-o n-o să mă contrazică, oftă doamna Oliver.

– Totuși, de ce cu spatele în față?

– Pentru că pui astfel în evidență nuanțele de albastru și maro-închis, și cred că arată mai bine

decât invers, cu verdele și roșul acela care se combină cu ciocolatiul.

Acestea fiind spuse, doamna Oliver își scoase pălăria și o probă cu partea din spate în față, în poziția ei firească și pe o parte, dar nici ea, nici Maria nu-și dădură asentimentul.

– Nu o puteți purta de-a latul. Adică nu vă avantajează. N-ar avantaja pe nimeni.

– Ai dreptate. Nu merge. Cred că până la urmă o voi purta cu fața.

– Cred că așa e mai sigur, consimți Maria.

Doamna Oliver își scoase pălăria. Maria o ajută să se îmbrace cu o rochie de lână subțire, de un roșu-brun delicat și foarte bine croită, și apoi să-și potrivească pălăria.

– Sunteți foarte elegantă, zise Maria. Asta-i plăcea doamnei Oliver la camerista sa. De îndată ce găsea cel mai mic prilej, o aproba și îi aducea laude. Veți ține un discurs la masă? continuă Maria.

– Un discurs! exclamă îngrozită doamna Oliver. Nu, sigur că nu. Știi bine că nu țin niciodată discursuri.

– Credeam că așa se obișnuiește la aceste prânzuri literare. Pentru că la un astfel de prânz vă duceți, nu? Scriitoare celebre din 1973 – sau la ce an s-o fi ajuns acum.

– Nu trebuie să țin nici un discurs, zise doamna Oliver. Alte câteva persoane care se priceau la

asemenea lucruri vor ține discursuri și se vor descurca mult mai bine decât aș face-o eu.

– Sunt convinsă că ați ține un discurs minunat dacă v-ați concentra asupra lui, insistă Maria, atribuindu-și rolul de ispită.

– Nu, nicidecum, rosti doamna Oliver cu vehemență. Știi ce pot să fac și ce nu. Nu pot să țin discursuri. Mă impacientez, devin nervoasă și probabil m-aș bâlbâi sau aș spune același lucru de două ori. Mi s-ar părea că sunt stupidă și aș arăta întocmai. Cuvintele îmi sunt prietene, dar rostul lor e să le așterni pe hârtie, să le înregistrezi pe o bandă de magnetofon sau să le dictezi. Pot utiliza foarte bine cuvintele atât timp cât știu că nu este vorba despre un discurs.

– Atunci sper că totul va fi bine. De fapt, sunt sigură că va fi. E un prânz foarte important, nu?

– Da, zise doamna Oliver cu voce joasă. Un prânz foarte important. „Și de ce, se gândi ea fără să se exteriorizeze, de ce Dumnezeu mă duc eu acolo?“ Își scrută o clipă memoria, pentru că întotdeauna prefera să știe ce urma să facă, în loc să facă un lucru și mai apoi să se întrebe de ce l-a făcut. „Bănuiesc, continuă ea pentru sine și nu adresându-se Mariei, care se reîntorsese în mare grabă în bucătărie, chemată insistent de mirosul gemului aflat pe sobă și gata să se reverse, că vreau

să văd cum este. Mereu sunt invitată la prânzuri literare și niciodată nu mă duc.“

ReLa marele prânz literar, doamna Oliver ajunsese deja la desert. Suspinând de satisfacție, se juca atent cu resturile de beza de pe farfurie. Bezelele îi plăceau în mod deosebit, și la acest încântător prânz se dovediseră un desert desăvârșit. Cu toate acestea, când ajungi la vârsta de mijloc, trebuie să tratezi bezelele cu mare prudență. Probleme cu dinții? Ai doamnei Oliver arătau bine și aveau marele avantaj că nu mai produceau suferință, erau albi și regulați, întocmai ca și cei adevărați. Dar era la fel de adevărat că nu erau dinți naturali. Și dinții care nu erau naturali nu erau dintr-un material de bună calitate, sau cel puțin așa credea doamna Oliver. Căinii, înțelesese ea, aveau dinți de fildeș veritabil, oamenii doar din os. Sau, dacă erau falși, din plastic. Oricum, problema era să încerci să eviți situațiile penibile în care puteai ajunge din cauza dinților falși. Salata reprezenta o provocare, la fel și migdalele sărate sau produsele precum ciocolata cu miez tare, caramellele lipicioase și vâscozitatea delicioasă combinată cu capacitatea de aderență a bezelelor. Cu un oftat de mulțumire, termină și ultima înghițitură. Fusese o masă bună, chiar foarte bună.

Doamnei Oliver îi erau tare dragi desfătările lumești. Prânzul îi făcuse mare plăcere. Și, în egală măsură, compania. Prânzul organizat în cinstea scriitoarelor nu se limitase, din fericire, la doamne celebre. Fuseseră prezenți și scriitori, critici și cititori pasionați. Doamna Oliver nimerise între doi reprezentanți încântători ai sexului masculin. De o parte, Edwin Aubyn, ale cărui versuri le admira mereu, o persoană extrem de amuzantă, care trăise tot felul de experiențe interesante în timpul călătoriilor sale în străinătate și care deținea un întreg tezaur de anecdote literare și personale. În plus, și pe el îl interesau restaurantele și mâncarea, așa că discutaseră cu mult entuziasm despre acestea și lăsaseră subiectul literatură deoparte.

Sir Wesley Kent, de cealaltă parte, fusese un companion la fel de agreabil. Afirmase lucruri foarte frumoase despre cărțile ei și avusese tactul să remarce lucruri care să nu o facă să se simtă jenată, ceea ce multe persoane reușeau aproape fără să se străduiască. Menționase câteva motive pentru care aprecia cărțile ei – motive foarte întemeiate –, și de aceea doamna Oliver îl simpatizase. Lauda din partea bărbaților, reflectase doamna Oliver, este întotdeauna bine-venită. Femeile sunt cele care exagerează. Ce lucruri îi scriau unele femei! Serios! Firește, nu erau întotdeauna femei. Uneori și tineri sensibili, din țări

foarte îndepărtate. Nu mai departe de săptămâna trecută primise o scrisoare de la un admirator, care începea așa: „Citind cartea dumneavoastră, am simțit ce femeie nobilă sunteți“. După ce parcursese *The Second Goldfish*¹, tânărul fusese cuprins de un soi de extaz literar acut, catalogat de doamna Oliver ca fiind total nepotrivit. Nu că ar fi fost excesiv de modestă. Dimpotrivă, ea însăși considera că romanele polițiste pe care le scria erau destul de bune în literatura genului. Unele în mai mică măsură, altele mult peste medie. Dar nu exista nici un motiv, în măsura în care putea ea înțelege, care să determine un cititor să o considere o femeie nobilă. Era doar o femeie norocoasă, care fusese înzestrată cu darul de a scrie ceea ce foarte multă lume dorea să citească. O șansă uimitoare, reflectă doamna Oliver.

În sfârșit, luând în calcul toate aspectele, trecuse cu brio prin această grea încercare. Își petrecuse timpul într-un mod agreabil și stătuse de vorbă cu oameni foarte plăcuți. Acum se deplasau spre locul unde se servea cafeaua și unde puteai schimba partenerii și înfiripa o discuție cu altcineva. Doamna Oliver știa foarte bine că acesta era momentul periculos, momentul când alte doamne își făceau apariția și o atacau. O invadau cu laude nesincere, iar ea se simțea întotdeauna

¹ Al doilea peștișor auriu (n.tr.)

jalnic de incapabilă să dea răspunsurile potrivite, pentru că, de fapt, nu exista nici un răspuns potrivit. O situație comparabilă oarecum cu un ghid de călătorie în care găsești expresii utile pentru o eventuală excursie în străinătate.

Interpelare:

– Trebuie să vă spun cât de mult îmi place să vă citesc cărțile și cât de minunate le consider.

Răspuns din partea autoarei agitate:

– Sunteți foarte amabilă. Îmi pare nespuse de bine.

– Trebuie să înțelegeți că aștept de luni de zile să vă întâlnesc. Este extraordinar.

– Ah, foarte drăguț din partea dumneavoastră. Chiar foarte drăguț.

Și lucrurile continuau în acest fel. Nimeni nu părea în stare să discute despre altceva. Totul trebuia să graviteze în jurul propriilor cărți sau al cărților altor doamne, dacă erai în cunoștință de cauză cu privire la conținutul lor. Erai prinsă în păienjenișul literar și nu prea știai să descurci ițele acestei țesături. Unele persoane reușeau, dar doamna Oliver recunoștea cu amărăciune că nu avea o asemenea capacitate. O prietenă din străinătate îi ținuse, pe când se afla în vizită la o ambasadă, un fel de prelegere.

– Te ascult, îi spusese Albertina cu vocea ei joasă, fermecătoare și cu accent străin, și am ascultat ce